

1999. szeptember

Újpesti Helytörténeti Értesítő

VI. évfolyam 5. szám

Szent István emlékezete

A kép Újpest első patikájában — Árpád út 46. — készült, ahol egy maratott üvegezésű ajtó (1872) ábrázolja a szent királyt.

(Számítógépes grafika: Székely György)

Új-Megyer (Újpest) gyarmat prothocolluma 1840-1850

Amint arról már korábban hírt adtunk, a Kiscelli Múzeum levéltárában őrzik azt a fontos kordokumentumot, ami 1840 áprilisától, a község hivatalos megalakulásától, 1850 márciusáig hitelesen tudósít a település életéről, a korabeli eseményekről, hivatalos döntésekről.

Különös értéke a jegyzőkönyvnek, hogy a hitelesítéseket a mindenkor hivatalban lévő tisztviselők (bíró, jegyző) végezték úgy, hogy sajátkezű aláírásukkal látták el. Most közreadjuk a jegyzőkönyv minden részletét, hogy a kutatók hiteles adatokból és leírásokból tájékozódjanak.

1-ő Ülés:

Az 1840-ik év Aprilis hó 3-ik napján Tekéntetes Nemes Pest vármegyében kebelezett Tekéntetes Fóthi Uradalamban helyezettett szabad Új-Megyeri gyarmaton Tekéntetes Burg Károly uradalmi inspector Ur előlülése alatt az öszves gyarmati lakóság és szerződési szabályak III-ik czik 1-ő szakassza értelmében Közgyűlést tarvani Tekéntetes Hutiray Sándor uradalmi Ügyész Úr mint az Uri jussak fent tartója jelenlétében tárgyalatás alá vétettek:

1-er Felolvastatott 's kihirdettetett az alap szerződési szabályak szerkezete.

2-or Melynek I-ő czik 3-k szakasszára, a' lakosak által ezen észre vétel tetetett, hogy azon pontban világossan nem foglaltatnék a' Bor és Pálinka mérési jussak egyenként minden házzal bíró gyarmati lakosnak az Uraság általi átengedése, mely tetleg mint ekkoráig általak szabadon gyakoroltatott._

Mely pont a III-k Czík: 1-ő szakasz B. alatti szabály szerint az Uraság által oly formán magyaráztatott, hogy a B-en is Pálinka mérési jus szabad gyakorlata egyenként minden házzal bíró lakosnak örököszen átengedetett minden ezen tzim alatt tartozó külön adózási teher nélkül._

3-or Ugyan az I-ő czik: 7-ik szakassza felvilágosítása késztet az eránt: ha valyon valamely ház Birtokossa, az ilyen köz gyűlésre még nem jelenhetne, szavazatját meg bizotja által kijelentheti é:

Község lakosai óhajta szerint oly formán határozatott, hogy az ilyen közgyűlésszen való meg jelenésre akadályoztatott, szavazatát akár ki által is kijelentheti, ha az arra nézve meg bizotja tulajdon kezével alá írot bizonyság levelet elő mutat, vagy ha azon meg bizás az Uraság vagy Község Birája előtt történt._

4-er Minthogy a' zsellérek vagy egész Házat bérlők a' kibérlet Házban, nagy ház részben másod, és ezek ismét harmad Zselléreket, 's így tovább fogadnának: az ilyen másod 's harmad 's a.t. Zselléreket fogadó zsellérek, vagy házbérlőkre nézve is kiterjesztetik a' II-ik Czík 2-k szakasz rendelte oly formán, hogy az illyet másod, 's harmad zsellérek szükséges bizonyítványait a' befogadó ház bérlők vagy zsellérek ugyan azon büntetés alatt az Uraságnak bemutatni tartoznak, mire nézve a' ház birtokosok azon esetben, ha azon bündij azokon a vagyony hijány, vagy rögtön eltávozásak miat meg nem vétethetnék, azakért kezeskedni tartoznak.

5-ör A II-ik Czík: 5-k szakasszára mi az adó pontos beszédését illeti hogy t:i: a Pénztárnok az

ezen szakaszban ki tett határ napokban, az Uradalmi pénztárba az egész adót egy öszvegben befizethesse, szükséges, hogy az azon határ nap előtt jóval beszedessék, ezért leg(.....), hogy a' fizetésben hátra maradtak ellen ha szükség lenne törvényes végre hajtás is eszközölthessék.

Jónak látják a' Gyarmati lakosak, hogy mind a házsal bíró lakosak, mint pedig a' zsellérek adóbeli tartozásokat mindég Sz: György, 's Sz: Mihály hó 1-ő napján a Pénztárnoknak befizessék._

6-or Az III-k Czik 1-ő szakassza C, alatti pont rendelete é folyó évre midőn még tudni illik a' gyarmat tsak kevésbé leszne mind ekkoráig benépesítve, határozatott:

Hogy tsak két tanácsbeli választassék, melynek egyike Pénztárnok, másik pedig Jegyzői hivatal viseljen, továbbá, hogy mind ezeknek mind pedig a' Fő Birónak hivataloskodásak ideje tsak é folyó év végéig tartson, midőn ismét ujak választatnak. Melyek után szavazati többséggel Fő Birónak választatott Lövy Izsák, - Jegyzőnek 's egyszersmind Tanácsnoknak Holló Josef - Pénztárnoknak 's Tanácsnoknak Neuschloss Bernárt, - meg hiteltetések folyó hó 12-re halasztatott.

7-er Az ezen Szerződési Szabályak bérekesztő pontjára nézve kijelentette Tekéntetes Elnök Ur, hogy a' mlgas Gróf Földes Ur haza jövetelével az eredeti tisztelt Uraság által alá írva a' Községnek kiadni fog-

az egyes házsal bíró lakosok pedig hason nyomtatott példányai Tekéntetes Burg Károly Uradalmi Inspector Ur alá írásával, 's Uradalmi petséttel meg erősítve kiadattak.

8-or Továbbá a' Gyarmat öszve írása, es a' Lakosak bizonyosság Leveleinek megvizsgálása minden nehézség nélkül eszközöltetett.

9-er A' meg választott Birák meg fontolván azt, hogy a' Község a' Birák fizetéssével még most tetemesen erőtlennitnék, ez évre fizetés nélküli

szolgálatjokat ajánlatták. Mely dicséretes ajánlatat a Község lakossaitól köszönettel fogadtatott._

Költ Új Megyeren

Áprili 5-én 1840.

Burg Károly, inspector

Lowny Isack

Holló Josef pp., Jegyző

II-ik Ülés

Mely augustus hó 30-án Tekéntetes Burg Károly Uradalmi inspector Ur elnöklése 's Tettes Hutiray Sandor Urad: Ügyész Ur, valamint a' gyarmati lakosak jelenlétekben tartatott.

1. Felolvastatott folyó évi Április 5-én tartatott Ülés Jegyző könyve, és a maga rendje szerint alá iratott.

2. Uradalmi Ügyész T. Hutiray Sándor Ur jelentést tett, hogy a mult köz gyűlés 6-k pontja szerint meg választatott Község Birái Április hó 12-én meg hiteltetettek, és hivatalokba bevezetettek._

3. Az Uradalom részéről felolvastattak több divatba hozni szándékolt statutumát.

Több lakosak e' jelen köz gyűlésen meg nem jelenhetvén, ezen statumnak magok közti tanátskozás végett a Község Birájának ki adattak._

Uj Megyer

aug 30. 1840.

Lowny Isack, Birro

Burg Károly, Inspector

Holló Joseff, H. Jegyző

III-ik Ülés

Mely Januarius 17-én tartatott Tekéntetes Burg Károly Uradalmi Inspector Ur elnöklése, Tettes Huttiray Sándor Urad. Ügyész Ur, és a' Gyarmati Lakosak jelenlétében.

1. A Község Birái az Uraság által candidáltatván a Község által meg választattak, s pedig:

Bírónak Lövy Izsák.

Pénztárnoknak Müldenberger Márton. Tanátsnok Neuschloss Bernád és Farkas István, - és Jegyző meg maradván, Holló József.

Új Megyer Január 17. 1841.

Löwny Isack

Holló Joseff, Jegyző.

÷

III-k Ülés

Tartatott Februarius 28-án Tekéntetes Burg Károly urdmi Inspector Ur, Tettes Hutiray Sándor Ügyész és az gyarmati Lakosak jelenletiekben._

1. Felolvastatott a' Birói Szám adás, mely mult 840-ik öszves Bevétel 's Kiadásokról vezetetek:

A jelenvolt gyarmati lakosok meg nyugodván a számadásban 's így eránt semmi észrevételek nem lévén, ezennel a' Biró Lövy Izsák ezen számadásokról absolvaltattván, mind a utobbi felelés terhétől feloldoztatik._

2. Tárgyaltatás alá vétetett a' Nemes vgye adója, és a' gyarmati község költségei fedezése honani ki kerülhetése_

Oly formán határozatott, hogy minden ház tulajdonos fizessen személyétől - 1f30k. - - (...) adó minden ftjától 6k. kereset módjától - 1f30k.

Zsellérek pedig: személyektől - - 1f - - kereset módjától - - 4k. olyformán, hog ezen kivetés tsak folyó 841-k évre értetessetik.

3. A' Jegyző és a Község Szolgája fizetésétől határozatott, hogy állandó fizetésébe határozatott a' Jegyzőnek 50. ft, a' Szolgának 50. ft, és az Uradalomtól ruhának, oly formán, hogy ezen Szolgának minden nemű (...)okért fizetessék két ft. - ezen ruházatot, valamint a' Jegyzőnek az Uradalomtól fizetenek 25. ft. a' gyarmat nepesidéséig ajánlja az Uradalom._

4. A' perbeli költségekre nézve hogy a község szükségei fedezésére ujjabbi hatfőnyi tagsák. határozatott_

A község pénztárába fizetessék, e helyen:

Dij szabás

1. Itéleten

a.) legkisebb sommától 5 forintig.....19 Kr.

b.) 5 Ftal 20 Ftig.....19 Kr.

c.) 20 Ftol leg nagyobb sommatol2 Ft.

2. Végre hajtáson /: executio :/

a.) a' k. küld a Bironak 30.Kr.

b.) Község szolgájának. egyenesen neki - 4.Kr. olyformán, hogy a 30K. a' község pénztárába járuljon._

3. Betsülésért a' betsüsnek magának...30K.

4. Hivatalos kiadásoknál

a.) a petsétért a község pénztárába6K.

b.) a Jegyzőnek irásért 10kr.

5.Dikretumak

a.) Biráknak napibére 1f.-

b.) Község szolgájának -20k.

6. Minden dijjakat a' folyamodo a' Birói eljárásért tartozik előre a' Birónak letenni, Zsellér által azonban annak visszatérítése a' vesztő felet fogja terhelni._

6. Tapasztaltatott, hogy a, szerződési szabályok ellenére némely ház birtokosok minden urasági engedelem nélkül Zsellérek befogadnak.

Tilos a' ház tulajdonosnak Zsellérek 20 ft büntetés alatt az Uraság hire 's engedelmé nélkül

befogadni - a' befogadandó Zsellér köteles Bizonyítványait az Uraságnak bemutatni. 's ezen Bizonyítvány mind akkor a, Község Jegyzője által protokolalando, 's a' befogadotnak Bizonyítványai elköltözéséig a Községnél tartani határoztatik._

köteles a' Biró az idegenek beköltözésére szorossan felügyelni, 's be nem jelenté esetében 10. ft. bíróság fizetésre szoritatik, a' Község pénztáraiba

hasonló fel ügyelettel tartozik a' Község Szolgája is, kinek a' be jelentet Zsellér utáni büntetésből 1/4 rész járul, 's viszont a' be nem jelentés esetébe 4. fton marasztaltatik.

7. Az község különnes dolgain nézve határozatott, hog minden holnap első Vásárnapján a' Birák gyűlést tartsanak, 's a belső bajakat intézzék._

ezenkívül a' panaszok el intézése minden héten végeztessek._

8. Bejelentetvén személy árvák létele; ezeknek vagy is Árvák Atyjának a' község meg egyezésével választatott Müldenberger Márton._

9. Az ujonnan választott Árvák atyja, 's Farkas István Esküt meg hiteltettek._

Megyeren febru. 28. 1841.

Is: Löwny

Burg Károly, Inspector

Holló Joseff, H. Jegyző

÷

V-k Üllés

Tartatott augusztus 16-án Tekéntetes Burg Károly Uradalmi Inspector Ur Elnöklete alatt Hutiray Sándor Urad. Ügyész, T. Mühr Ferencz Fő Pénztárnok, és T. Taenczer János Fő Mérnök valamint az öszves gyarmati lakosok jelenléttekben._

1-ör Tárgyaltatás alá vétetett az oskola elrendeltetése és a' Tanító felfogadása, a' mennyiben Holló Josef jelenlegi Tanító és Jegyző hivataláról leköszönte volna, határoztatik

1. Meg egyeztek a község házbirtokos lakossai, hogy a' kersztény iskolába az Izraeliták gyermekeik is tanitassanak oly formán, hogy a' September 11-ik napjára ki herdetendő tsödület alkalmával Tiszteleendő Szép Mihály Dunakeszi Plebanos Ur elül ülése alatt, Tettes Hutiray Sándor Uradalmi Ügyész Ur és a' Község előljárói által megvisgált és tanitoságra fel vett keresztény tanító a' községtől nyer szabad lakást és évenkénti 500. váltó forint fizetés mellett köteles a' kersztény gyermekeket főképpen a keresztény hitre és valamennyi a' tanító házban járó gyermekeket szükséges tudományokra tanítani._

2-or A tanítási tárgyak meg válogatása és a tanítási rendsze és minden a tanítást illető dolgok az 1-ő pont alatt meg nevezett választmányt illeti.

3-or Ezen felveendő tanító egyszersmind Jegyzői hivatalt is viselni köteles és azért a' M.Uraság által eddig évenként ajánlott 25ft helyet, a' község pénztárába bizonytalan időkgig 40 pengő Ft felsegélytést ajánl évenként._

4-er A tanításért kötelessek a' szülők vagy ha azok nem lennének, ezek képviselői minden a tanító házban küldendő gyermekért hol naponként 24. pengő Ftot a Község Pénztárába fizetni a Tanító rendes fizetése terhe mindazonáltal a Község előljáróit illeti._

5-ör Curatornak ujonan meg választatott Müldenberger Márton Ur Ellenőrnek pedig Farkas István Ur. Költ Megyer augusztus 16-án 1841.

Is. Lowy

Burg Károly, Inspector

Holló Joseff, H. Jegyző

Hutiray Sándor

urad. Ügyész

6-k Ülés

1841-dik aszt. Sept 16-án tiszt, Hutiray Sándor Urad. ügyész elnöklete, Tiszt. Szép Mihály Dunakeszi Lelkész Úr az összes Elöljáróság, és Gyarmati lakosok jelenlétében.

1-ször Tárgyaltatás alá vétetett a' mult Augusztus hónap 16-ik napján tartott ülésnek 1-ő pontti határozata szerinti Jegyző és egyszers mind tanítói választás

Megvizsgáltatván a' folyamodóknak folyamodásai, és a próbatételt kiállottak közül hárman előterjesztettek választás alá u:m: Maszterla János, Verny Mihály, és Gombay N. kik közül szó többséggel megválasztott Verny Mihály Gyarmati Jegyzőnek és Egyszersmind Tanítónak a' Gyarmati ház birtokos lakosai által a' fent érintett Jegyző könyvben foglalt feltételek mellett, a' hivatalba leendő kinevezetése, és meghiteltetése elhalasztatott azon időre, midőn hivatalát elkezdendi. Költ Új Megyeren

Sept: 16-án 841.

Hutiray Sándor

Ügyész mint Elnök

7-k Ülés

1842-k esztendei Martius 20-án Tekintetes Burg Károly Gazdasági Tanácsos Ur elnöklete, Hutiray Sándor uradalmi ügyész, Mühr Ferenc főpénztárnok * urak és az összes Elöljárók s Gyarmati lakosok jelenlétében végeztetett:

*és Hörmann Ferencz ispán

1-ör A gyarmati Szerződés értelmében a' bíró választás vétetett legelőször is folyamatba, s az Uradalom által évégre candidált Farkas, Krohik. és Lövi Bernát nevű egyedek közül

a' jelenvoltak közakarattal Farkas Istvánt választák el bírál, és közadó szedőül, - ki is hitét azonnal letette.

2-or Következett az eskütt választás, - s elválasztattak Lövi Bernát, Müldenberger Márton, Markovits János és Frommer Dávid, - s egyenként meghiteltettek.

3-or A mult évi September 16-án tartott ülés szintén megválasztott Verni Mihály tanító, - eltávozván, ideiglenesen helyébe Masterla János szerződöttetett, - s tárgyalás alá vétetett valyon az eddig volt fizetéssel meg tartassék é Masterla János?

Miután nevezett Masterla János a' község által tanító és jegyzőnek egy évre szerződöttetett, - következőleg az addigi - neki ígért fizetés terhét tartózik a' községi /f.évi Szt.Mihály napig/ viselni egyéb iránt e tárgyban a fizetés csökkentése végett /még kér/ akarván a' község végezni ezérdekben az ujon választott bíró gyűjtse össze a' községet, s azt, a' miben megállapodni fog, az Uradalomnak jelentsék be /május elején/ úgy szinte az iskola és tanácsakra nézve új._

A fennevezett tanító és jegyző ezuttal szinte megeskett.

4-er Az 1841-iki számadás beadásának határidejéül mind Müldenberger Márton bírónak mind pedig Lövinek aprilis 1-ő napja tüzetett ki._

Hutiray Sándor, urad. ügyész

Burg Károly, Gazdasági Tanácsos

Farkas István, Bíró

8-dik Ülés

1842-ik Esztendei Julius 9én Tttes Hutiray Sándor a Mgos Uradalmi Ügyész és az összes Elöljárók s' Gyarmati lakosok jelenlétiben végeztetett.

1-ször Tanító azon panaszát adta elő, hogy jóllehet a' község lakószai önként vallották bé Gyermekszek számát, kiket a' Tanító házba tanítattni kíványák holnaponként 24 Ft fizetés mellett, mind a' mellett többen Gyermekszeket Tanító házban el nem küldötték, többen pedig Gyermekszeket elküldötték, tartozásokat meg nem fizették.

Kötelességévé tétetik a' Biráknak, hogy ezen adósságokat mennél előbb hajtsák bé, mert alá vetették magokat a' beiratásba azon rendelkezések, hogy azon egy évre akár küldik Gyermekszeket tanítattni: akkor nem fizetik a reájok vetett kölcséget, annál is inkább, mert csak ez alapja és kútfője a' Tanító fizetésének, és azon bizonyos reménységbe fogatatott a' Tanítót.

2-szor Többen a jelenlevők közül azt jelentetik ki, hogy a Jegyző annyira elvolna foglalva hivatalos dolgaival, hogy a tanításba rendesen elnem járhat, kíványák a' Tanító és Jegyzői hivatalra valami rendelést béhozni.

Arra nézve megbizatnak a' község Lakószai, hogy magok közt tanácskozzanak arról öszve legyen é kötve a' Jegyzői hivatal a Tanítóiéval, és micsoda kútfőből húzandja fizetését, és a' végzetkekről Julius 16-dik napjáig környülményes jelentésöket adják ki.

3-szor Az úri adó beszédésére nézve, minthogy mai napig semmi sem fizettetett bé, jóllehet a' félévi adómegfizetési határnapja már régen elmúlt volna.

Az Uradalom részéről rendeltetett, hogy mai naptól számitandó 14 napok alatt minden házbirtokos és Zsellér 1842-ik Esztendő első fél évi járó adósságát Palotán az Uradalmi főpénztárnok Úrnál befizetni elne mulassza, különben az Birói végre hajtás útján fog töle beszedetni. Költ mint föllyebb.

Farkas István, Biro

Hutiray Sándor, urad. ügyész

IX-dik Ülész

Melly 1842.-dik esztendei Julius 28-án Tekintetes Hutiray Sándor uradalmi ügyész úr elnöklete alatt, Farkas István biro, Lövi Bernáth, Markovics János, Frommer Dávid Esküdtek, és gyarmati lakószok jelenlétében tartatott.

1-ször Folyó hó 9-én tartatott gyűlés jegyző könyve 2-dik szám alatti végzése következésében előterjesztették a' birák, hogy a' község lakószai azon okból, mert Masterla János helyettes Tanító és jegyző fizetését sokallyák, de azért is, mert gyermekszek, az idei esztendőben tanításban semmi előmenetelt sem tettek, nem kíványák fent érintett Masterla János helyettes Tanítót és Jegyzőt tovább ezen hivatalban meg tartani, mint Sz.Mihály napig, a' meddig fii: helyettesítve vólt.

Mely kíványásokat a gyarmati lakószok egyenlően, és egyenként a közgyűlés előtt kijelentvén Maszterla Jánosnak tudtára adatott, hogy jövendő alkalmaztatásáról gondoskodjék.

2-szor Maszterla János azon okból mintha a' Tanítót csak fél évi felmondás után mozdíthatnának el hivataljokból ellent mondott, és fél évi felmondást kíván.

Maszterla János nem választatván az 1841-dik évi augusztus 16-án tartott közgyűlés szabálya szerint rendes tanítónak, hanem egyedül a' község némely lakószai által hivataláról le köszönt Vernyi Mihály helyében helyettesítetett, és így csak ideiglenes és helyettes tanító lévén, a' mi az 1842-dik évi Martius 20-án tartott közgyűlési jegyző könyvből is világosan kitetszik, - hogy csak 1842-dik esztendei Sz.Mihály napjáig helyettesítve lett legyen, Sz.Mihály napján ki tellvén helyettesítési idei, semmi felmondásnak helyé nem lehet.

3-szor A' község lakószai tanácskozás alá vették azon tárgyat miképpen választassék jövendőre Tanító és Jegyző hivaltalt viselő egyed, hogy a község kíványatinak megfeleltessen, mind a' mellett

még is a' község lakóseit tartása mód nélkül ne terhelje._

Melly tárgyra nézve kimerítőleg ugyan tanácskozáván, de a jelenlévő lakosok csekély száma miatt végképpen határozni nem kívánván megbízott Farkas István bíró és Lovi Bernát esküdt, hogy folyá hó 31-dik napjáig midőn e tárgyban gyűlés tartani rendeltetett, szabad ajánlás útján szólítják fel a község lakóseit egyenkint, ki hány gyermeket kíván tanító házban tanításra küldeni, és mit kíván ezettől holnaponként fizetni a tanításért, és azt aláírás útján gyűjtsék össze és folyó hó 31-dikén tartandó gyűlésre mutassák be, mely önkéntes ajánlásokból azután ki tetsző jövedelemhez aránylag léssen az akkor miképpen választanak Tanító és Jegyző fizetése elhatározandó. Megjegyeztetni kívánták mindazonáltal az egybe gyűlt lakosok, hogy a szabad ajánlás útján történt alá írás egy évig kötelező erővel bírand, ha az alá írók akár mi okból gyermekeiket tanító házba nem is küldenék. Költt mint felyebb

Farkas István, Bíró

Hutiray Sándor, urad. ügyész

X-dik Ülés

Mely 1842-dik eszt. Julius 31-edik napján Tekintetes Hutiray Sándor úr elnöksége alatt, a község előljárói és számos gyarmati lakosok jelenletében tartatott,

1-ször Felolvastatott a' múlt 842-dik eszt. Julius 28-án tartott közgyűlés jegyző könyve, és helyben hagyatott, és minthogy Farkas István és Lövi Bernát az érintett Jegyző könyvet 3-ik szám alatti kötelességének eleget nem tettek, kívánnak valamely rendelést tétetni._

A község lakói elkezdvén mindjárt a' közgyűlés alatt az utolsó ülési 3-ik Szám alatt rendelt szabad

ajánlási aláírást, és megkérték Lövi Bernát és Markovits János Esküdteket, hogy az aláírásokat minél előbb gyűjtsék össze, és adják által az Elnök ügyész úrnak, ki az általok kinevezett küldöttséget u:m: Markovits Jánost, és Kristovits Jánost, úgy nem különben Lövi Bernát, és Frommer Dávid össze kíván kiszámítandják, mennyibe bocsátkozhatnak a' Tanító és Jegyző választásánál, annak tartására nézve, a' feltételeket kidolgozva, és azt hirlapokban kihirdetenék a' tartandó csödülettel együtt, melynek határnapját kitűzi, megvizsgálván ez eljövendő határnapon Fő tisztelendő Dunakeszi Plébanos úr közben jöttével a' Tanító, és Jegyző hivatalra folyamodókat, az alkalmasoknak tanáltak közül tartandó közgyűlésen azt a' község lakói választjának divatozó szavazat útján, hitét letenni, és rendes tanítónak, és Jegyzőnek ugyan a' tartandó közgyűlés előtt felesekedetni fog._

2-szor Arra nézve ha a' szabadon alá irtak közül valaki több gyermeket küldene tanítatni, vagy valamely újjonon le telepedett lakos, vagy igen szegény kívánná gyermekeit tanító házba küldeni._

Határoztatott az 1-sőre ha valaki az aláírók közül több gyermeket kívánna küldeni! azért ismét holnaponként szabadon ajánl fizetést, úgy a' 2-dik esetben a, ha új lakos telepedne le, a' 3-dik esetben pedig ha valaki oly szegénynek tanáltatnék a' Bírák által, hogy gyermekei tanításáért semmit sem fizethet, az ollyannak gyermeke, a' bírák meghagyásából minden fizetés nélkül fog tanítatni. Költt mint följobb.

Farkas István Bíró

Hutiray Sándor, urad. ügyész, mint Elnök

XI-dik Ülés

Mely 1842-ik évi September 18-dik napján Tekintetes Hutiray Sándor Úr Elnöksége alatt, a

Község Elöljárói, és számos gyarmati lakosok jelenlétében tartatott:

1-őr Küldöttség által bemutatott a felveendő Tanító 's Jegyzői egyed kötelességéről és jövedelméről készített terve.

Mely ezen közgyűlési Jegyző könyvben beiratni rendeltetett.

2-or Folyamodók a folyamódásaikat a lakosok és a köz gyűlésnek bemutatván Király Antal, Meszter János és Major József. folyamódásaik felolvastatván mint Tanítói, mint Jegyzői hivatalhoz szükséges tárgyakra nézve szóval s írással meg próbáltatván 's mind három folyamodó alkalmassnak találattatván, a folyamodók közül szavazatt útján szótöbbséggel folyó 1842-ik évi Szent Mihály napjától kezdve a küldöttségétől kidolgozott s a köz gyűlésben elfogadott tervben leírt feltételek mellett Király Antalt község nagyobb számú lakossai által jegyzőnek, s Tanítónak elválasztatott és a köz Gyűlés előtt hitelt letévén folyó évi Szent mihály napkor Leendő hivatalában most akkorra béiktattatott.

1842-ik szeptember 18-án folyó évi Julius 31-én tartot közgyűlés Jegyző könyve 1-ső szám alatti rendelete következtében ki küldött küldöttség, ami Tettes Hútray Sándor Ügyész Úr, mint meg kért Elnök Markovits János, Krisztovits János, Lövi Bernát, és Frommer Dávid küldöttségi tagok által vitt jegyző könyve.

1-őr Bémutatván Lövi Bernát és Markovits János a lakosok által alá írott szabad ajánlási lapot, melyben a lakosok a' Tanítónak gyermekeik tanításáért holnaponként tetszések szerint bizonyos somát ajánlanak.

Kitetszik abból hogy az Új megyeri lakosok szabad ajánlás útján a Tanító fizetését holnaponként 7 f 44kba évenként tehát 92 f 48 k pengő pénzbe biztosították mely somát a Birák úgymint akár mely község jövedelmét beszédvén és kezelvén annál inkább minthogy a felveendő

Tanító és Jegyző fizetése bizonyos és meg változtathatatlan somába lévén meg álapítva, azt a község pénztárából veendi fel holnaponként.

Felveendő Tanítói 's Jegyzői egyed fizetése eképpen határoztatik meg.

Felvétetni rendeltetik a Tanító oly formán, hogy ha a község hivatalától elmozdítani kívánná fél évi felmondással élni köteles, hirtelenség, vagy valamely bűn bémizonyosodása miatt azonban rendes közgyűlése azonnal kitétettasék hivatalából, - ezeket előre (.....) éves fizetése lészen 160 Ft. pengő pénzbe, lakás mely egy szobából fog állani egy öll kemény tüzi fából, és a hivatalos kiadásoktól az írásért a köz gyűlési jegyző könyv IIII-ik ülési 10-ik pont alatti rendelet szerint 10 kpengő pénz.

3-ik Hivatalos állása a' képpen határoztatik.

A jó rend feltartása miatt szükséges hogy a felveendő Tanító és Jegyző Tanácsbéli hivaltalt is viseljen, hogy ezen hivatalos állásánál fogva hivatalos dolgokban és kiküldetésekbén eljárhasson.

4-er Hivatalos kötelessége a felveendő Tanító és Jegyzőnek lészen.

Mint tanító köteles a Kersztény és Izraelita gyermekeket akár mely számmal meg szabott fizetésért tanítani, - a tanítási tárgyakat a Tiszt: plébanos és a birák helybe hagyásával választattnak, - a tanítási órák minden nap kivéve Vasárnap s ünnepnapokat úgy nem különben szerdai nap délelőtt és regeli 8órától 10 óráig, - dél utáni pedig 2 órától 4 óráig, - fognak tartatni, minden évben két próbatételt elrendelni, 's tartani, az (.....) szolgálatnál Tiszt. plébanos Úr rendelése szerint eljárni, szóval mindent mit fent tisztelt plébanos Úr és a község birái a gyermekek nevelésére és oktatására szükségesnek tart, a legnagyobb illendőségekkel, komolysággal és vallásosággal végezni.

Mint jegyző köteles szerdai nap dél előttén a Bíró meg hívására a Tanács vagy Törvény ülésben Jegyzői tollat vinni, hivatalos írásokat készíteni az adó kivetését elkészíteni és mindent mi Jegyzői hivatal magába foglal, a Bíró de csak maga a bíró, vagy annak hátráltatása esetében az ő általa kinevezett helyettese rendelkezésére, tellyesíteni.

Mely szabályok a köldötség által ekepen kidolgoztattván alá írásával bizonyityák költ mint fellyebb

Hutiray Sándor Urad.Ügyész, mint Elnök m:p:
Markovits János m.k.
Bernát Lóvy m.k.
From: David mp
Kriztovits János mp

Költ mint fellyebb
Farkas István, Bíró
Hutiray Sándor, urad. ügyész, mint Elnök
Bernt. Lövy

/: olvashatatlan :/

XII-dik Ülész.

Mely 1843-dik esztendő Február 5-én Új Megyeren Tekéntetes Burg Károly úr Mlgos N.Károlyi Grof Károlyi István Cs.Kir Kamarás úr ő nga Gazdasági Tanácsosa Elnöklete alatt Község elöljárói és Számos lakosok jelenlettöbbe, uradalmi ügyész Hutiray Sándor úri jussok fentartója és felügyelője jelenlettibe, egyszersmind Jegyzői tollat vezetvén tartatott.

1-ször Elő terjesztetett a' Mlgos Gróf ő nga földes úrnak kegyes resolútiója 1842-ik eszt. October 2-kától költt.

Felolvastatott, 's kihirdettetett mely Mlgos Gróf

ő nga a' beli kegyes resolútióját, mely szerint az újmegyeri háztulajdonosoknak házok után tartozó úri adóból 1842 - és 1843-dik esztendőkre egy negyed részét a' pontos fizetőknek kegyelmesen elengedett, hálás szízzel fogadván, és köszönettel vivén, a' beli kegyes resolútiókor magokat alkalmazni kívánván, - a' község levéltárába tétetni rendeltetett.

2-szor Azt jelentvén a község lakosai, 's különösen a' bírák, hogy a' gyarmat jelenleges csekély népesedése ideje alatt a' bírói hivatal, és a' Tanácsosoké oly teherrel volna öszve kötve, hogy ezen hivatalt a' szerződési szabályok III-dik Czik C: alatti pontja rendelete szerint három esztendeig folytonossan viselni károk nélkül képesek nem lennének kérnék a bírót, és többi Tanácsbelieket új választás alá terjesztetni.

Méltányosnak tanáztatván az elő adás, a bíró, és a tanácsosok választása foganasotisba vétették, és pedig.

a:) Község bírájának előterjesztett Farkas István múltévi bíró, Lövi Bernát, és Markovics János Újmegyeri lakosok közül köz akarattal Farkas István választatott bírónak.

b:) Tanácsoknak választattak Markovics János, Lövi Bernát, Frommer Dávid, és Kardos Mihály, - és azon fölül a' Jegyző úr hivatalos eljárások könnyebbitése tekintetéből Tanácsnoki Hivatalt is viselni fog._

c:) Pénztárnoki hivatal viselésére továbbá is a' bíróra bízott._

Megjegyezvén hogy a' választott bírák hivatala csak egy évig tartani fog._

3-szor Némely község lakosai azt kívánják, hogy az úri adó beszédésére bizatnék meg valamely egyed, hogy ez apróbb részekbe is felvenné azt.

Mind következésébe Farkas István megbízott ez eránt, hogy a' kik az úri adót idő közben apróbb részletekben megfizetni kívánnák vegye fel, és rendes jegyző könyvet vezessen.

4-szer Újonnan választott Tanácsnok Kardos Mihály hit letételére felszólítatott.

A' Tanácsosok által szokott hitet a, közgyűlés előtt ünnepélyesen letette.

Feljegyezte

Hutiray Sándor, uradalmi ügyész

Burg Károly, Gazdasági Tanácsos

Király Antal, hites jegyző

Farkas István, Bíró

Lovy Bernhardt

Kardos Mihály

XIII-dik Ülés

Mely 1843-dik esztendei Junius 18-dikán Új Megyeren Tekintetes Gúrg Károly úr Mlgos G.Károlyi István Cs.Kir Kamarás úr ő nga Gazdasági Tanácsos úr elnöklete alatt - Tekintetes Hutiray Sándor úr uradalmi ügyész mint úri jogok fent tartója - Nemzetes Műhr Ferencz Fő pénztárnok és Hutiray Alajos uradalmi Ispánnak, Község Elöljárói és számos község lakószai jelenlétében, Király Antal község Jegyzője jegyzői tollat vezetvén, tartatott:

1-ször Elő terjesztették a' Község birái, hogy a jegyző tanítással el lévén foglalva a' Köz Ügyek rendes Kezelésére nézve Zsinór mérték szabatkék.

végzés a Jegyző tanítási órákat az 1842-dik esztendei szeptember 18-án tartott XI-ik ülésben elfogadott Küldöttségi munkálat 4-ik pontjához alkalmazni köteles, Jegyzői eljárásai csak szerdára szorítottván azon kivétellel, hogy a' sürgetősebb eljárásai a tanítási órák után végbe viendők.

2-or Azon elő terjesztésre, mi szerint számos Szűkölködő szülők, kik szegénységek miatt nem

fizethetvén a tanítási díjat, gyermekeiket a tanítástól elvonják.

végzés A gyermekek tanítása és neveltetése fő gondja lévén a Községnek azon oknál fogva a tanítási díj eltöröltetik és a gyermekek ingyen minden fizetés nélküli tanítása elrendeltetik oly formán mindazonáltal, hogy a fiétő, fa, fűtés, soprés és gyertyának való költségeket az oskolában küldendő gyermekek szülői fizetni kötelessek, melyeket Mildenerger Mártony, Lövy Bernáth és akár Tanítók vetik ki, beszedik, kezelik, és arról készetétt számadásokat a' Község Elöljáróinak meg vizsgálás végett bemutatni kötelessek.

3-or A Köz Csend és bátorság fentartására nézve rendeltetett Csendbiztosnak választatott Herits József oly formán, hogy a Csendet fen tartani, és háborgatók felett nagyobb vérengzési kihágásokat kivéve rövid úton biráskodni fog, a hitét köz Gyűlés előtt letevén.

4-er A község lakosi kozségi Tanoda házat építeni vagy vásárolni óhajtván (...) Nem lévén elegendő pénzel ezen vállalatra, alázatos folyamodással a' Mlgos Gróf ő nagyságához járulni és egyéb egyénektől nagy lelkű adakozásra fel hini végeztetett, addig még erejek elegendő nem lészen a' Czelba vett munkálatt felettkülönösen és elhatározólag rendeltetni nem fognak.

5-ör A köz adó és Község szükségei fedezésére nézve kulcs dolgoztatott ki

Előleges számítás szerint a Közadó és Község szükségei 419 ft 18 kr-ra rúgván, ennek fedezésére eképen járulnak a' Község lakosai.

Minden házbirtokos fizet

Két ház ötven ölnyi ház hely után 3f 45k jön bé.....172ft

Közsükség toldásul a helyben lakók 3 fnál 63 ft

Közsükség toldásul helyben nem lakók 2fnál 24ft

A zsellérekre nézve

A nemes Vgye által kiadott kulcs szerint vetettük és szedettük bé a' Köz adót 100ft erejéig, ehhez járván a' Mlgos Uraság által ajánlot 40f biráskodási és pecsét 15f. pengőben.

Költt mint fellyebb

Feljegyezte

Burg Károly, Gazdasági Tanácsos

Király Antal, Község hites jegyzője

Hutiray Sándor, ügyész

Farkas István, Biró

Kardos Mihály, eküdt

XIII-ik Üllés

Mely 1843-ik Esztendei xber 13-án Új Megyeren Tetts Hutiray Sándor Uradalmi Ügyész Úr Elnöklete alatt helység Elöl járói szamost lakosok jelenlétében Zelenka Antal Uradalmi Gyakornok jegyzői tollat viselvén tartatott.

1-ör Némely panaszok terjesztettek elő meg vizsgálás és elintézés végett.

Melyek egyesség útján kiegyenlítettven a tárgy érintetlen hagyatni rendeltetik a Jegyzőkönyve.

Költ mint föllyebb.

Hutiray Sándor, ügyész, mint elnök

Farkas István Biró

XV. Ülész

Mely 1844-ik eszt Januar 21-kén Ttes Bürg Károly Gazdasági Tanácsos úr Elnöklete alat, és

számos Újpesti ház birtokos lakosok jelenletével tartatott.

1-ször Azon inditvány tétetett a' lakosok által, ha vallyon az Új Pestről Pestre intézett kocsizásokat minden ház birtokos gyakorolhassa é - vagy vagy azon üzérség némely korlátok közé szoritassék.

A község nagyobb számú lakosai abban állapotak meg, miszerint épp folyó 1844-ik eszt Aprilis utolsó napjáig kirekesztőleg Blum Ignác gyakorolhassa az Újpestről Pestre intézett fuvarozásokat, értvén a személyk. közlekedését olyformán - hogy holnaponként a' birák határozzák meg az indulási órákat, és azt a község írószobájában kifügesztetik, és ezen határozatát oly formán köteles meg tartani, hogy annak elmulasztása esetében jogától elesik, és a fuvarozás szabad leend._

és azon határozat a' birák által mondatik ki, bárkinek panaszára._

2-r Az esztendőnként tartani szokott birák választása véghez ment oly formán.

1844-k folyó esztendőre birónak egy akarattal megválasztatott Farkas István, Es küdtek közül, minthogy Frommer Mójzes betegsége miat akadályoztatik, folyamodására letétetvén helyette Krausz Máyer választatott - a többiek hivatalokban meghagyattak._

Csendbiztos Herits József betegeskedése miatt hivatalát nem viselhetvén, ezen hivatalt felváltva hetenként az Esküdtek kötelessek vini hivatalok öregsége szerint miért szükséges leend a névjegyzéket a község író szobájában kifügesztetni._

Éjjeli ör a' községnek fogadott cselédje lévén, azt a birák fogadják fel.

3-r A köz adó, és a közszükségek fedezésére e folyó évre adózó meghatározandó._

A birák, úgy a házbirtokosok közül Mészárovs Mátyás és Krisztovits János küldetnek ki hogy tegyenek egy előleges felszámolást a kiadásokról, és egy javaslatot készítsenek a' szükséges összeg miképpen beszerzésére, mely munkálatjokért a' Mlgos uraságnak bemutatnák, a' tárgy elintézésére és elhatározására közgyűlés fog tartatni._

4-szer A ki vetett adó beszédése Oly móddal eszközöndő, mint előbbi esztendőben.

Költ mint felyebb

feljegyezte

Hutiray Sándor, urad: ügyész

Burg Károly, Gazdasági Tanácsadó

Farkas István, Bíró

Bernh. Lövy

Markovits János, Tanácsnok

÷

XVI-ik Ülés

Mely 1844-ik esztendő Junius 26-n Újpesten Tekéntetes Burg Károly Gazdasági Tanácsos Úr elnöklete alatt számos Új Pesti ház birtokosok által tartatott.

1-ször Az 1843/4-ik esztendei adó vétettvén tanácskozás alá

A község lakosai egy akarattal meg nyugottak a tavali adó fizetés menységében oly formán hogy minden házbirtokos a háromszáz négyszögölnyi ház helye után fizesen 3ft: 45kt. azon felül a' helyben lakók meg 3ft:, a' helyben nem lakók 2ft:, a' zsellérek fizedentnek a Nemes Vármegye által kiadott kulcs szerint.

Megjegyezvén különösen azt hogy a' Közadó és a' helybéli szükségekre megkivántató adó különösen nem közeltetvén az eképen együt véve

kivetett és beszédendő adókból fizetendvén ki a' közadó a' többi abbul meg maradott összeg a' helybéli szükségekre levén forditando.

2-or Tanácskozás alá vetetett az Új Pesti község háza miképpen építése melly alkalommal kijelentette Tekintetes Elnök Úr a' Méltóságos Gróf Földes Úr a' béli Kegyes ajánlatát miszerint a' község háza építéseket 200 pengő forint ajándékkal és a penere Kémény és szükséges báltozatokhoz éget teklákal ingyért kegyesen járulni kíván, magában erdetödvén hogy ezen ajánlott után az éves segedelem megszünend.

Szótöbbséggel elhatározatván a' község még ez évben elkeztendő építése olly formán mindazonáltal hogy ezen építéshez szükséges költségek a lakósokra meg egyezések nélkül kinévetessék, a' Méltóságos Gróf Ö Nagysága kegyes ajánlatát jobbágyi aláíratát köszönettel fogadván jövendőre e célnak lehető kegyelmit kérvén, az építés azonnal meg keztettni rendeltetik mindenesetre az építésnél Tekintetes Gazdasági Tanácsos Úr velemlénye kikérendőt, az építési pénztár kezelésére Farkas István Bíró választatott ennek ellenöröskedésére és az építésnél szükséges felvigyázat és a' szükségese elrendezésére választattak Király Antal Jegyző, Kardos Mihály és Lövy Bernád Tanácsnokok a szükséges munkák magok közt a' körülmények szerint majdán felosztván e' negy tágból áló építési választmány megkérestetett a' lakosok által hogy belátá sok szerint keressenek modot az építési pénztár nevelésére hogy a célbavett község háza minél előbb felepitetessék.

Burg Károly, Gazdasági Tanácsos

Hutiray Sándor, urad. ügyész

Markovits János, Tanácsnok

Király Antal, hites Jegyző

÷

XVII-ik Ülés

Melly 1845-k esztendő Januar 9-en Tekintetes Burg Károly Gazdasági Tanácsos úr elnöklete alatt T. Hutiray Sándor Uradalmi Ügyész és Hutiray Alajos K. Megyeri Ispán Urak - úgy a Község Elöljárói és számos lakosok jelenlétében Czeyszlen Gyula Kormányi Pirnarius jegyzősége mellett tartatott:

1-so Kérdésbe hozatott, meg nyugosznak é a lakosok a tavalyi köz adó kivetésében?

Mire a község meg nyugvását jelentette, minthogy azonban a nemes megye - a Köz adót a Községi adóval különözve rendelte vezetettetni határozatott, hogy meg határozott Kulcs szerint a megyei adó a Köz adóból levonván a felmaradt mennyiség Kezeltessék külön mint községi szükségekre kiontató.

2-er Farkas István volt Biró hivataláról lemondván minthogy többé azt folytatni nem akarja három évi biráskodása után arról felmentetett és helyébe Birónak kijelöltettek

Markovits János, Lövy Bernard, Hőn Mátyás, Markovits János tiz voksal elválasztatott a pénztárnoki hivatalt is tartozzon viselni.

3-or Szóba hozatott, hogy a biró segedelmére felváltva mindig egyik Tanács béli lenne.

Határozatott, hogy egyik tanácsbéli felváltva a' biró távol létében a község ügyeit végezze.

4-er Hijányzott tanácsbéliek jövőn választás alá minthogy Kardos Mihály és Krausz Márkus kimaradtak.

választattak Hőn Mátyás és Herits József

5-ör a lakosok óhajításokat nyilatkoztatták ki egy éjjeli ör felfogadása eránt.

Az uradalom részéről helyeseltetett a felfogadás és némi segedelem is e tekintetben a Mlgos Gróf részéről - földbe - ígértetett.

Költ mint felyebb

Feljegyezte Czeyszlen Gyula, aeruarius
Burg Károly, Gazdasági Tanácsos
Hutiray Sándor, urad. ügyész
Markovits János Bira

/:olvashatatlan:/ jegyző

XVIII Ülés

Melly 1845-ik esztendő Junius 2-án Tekintetes Burg Károly Tanácsos Ur Elnöklete alatt Tekintetes Hutiray Sándor Ügyész - Mühr Ferencz Fő Pénztárnok Hutiray Alajos Ispány Urnak úgy a Község Elöljáróinak és lakosoknak jelenlétében Czeyszlen Gyula Kormányi Jegyző jegyzősége mellett tartatott.

1-ör Folyamodtak a lakosok a sertvés hus mérhetési átalányos jogára, a mennyiben tudni illik az Ügyész által mint egyéb Királyi javadalmakhoz tartozó egyik haszonvételtől, arról letiltattak volna.

Az Uradalom ezen jogon mint Királyi javadalomhoz tartozot a közönségre kiterjeszteni nem akarván - a husmérés haszonbérőnek tette kötelességévé hogy a községet sertvés hussal minden időbe okvetetlen ellása. minthogy mindazonáltal Markovits Jánosnak az Uradalom régebben meg engedte, hogy szinte sertvés hust az Uradalom tetszéséig mérhessen - ezen engedelem továbbra is - fennhagyatik és az illető haszonbérő a még az Uradalomnak tetszeni fog, azt szivelni tartozik.

2-or Folyamodott a közönség vályog vető hely kimutatására

Káposztás Megyeri Ispány Urra bizatott részökre a volt Uradalmi téglá vető helyen az szükséges rézt kimutatni.

3-or Tapasztaltattván hogy többen a lakosok közül házaikat eladták, de laudemiumot nem fizettek és az által iratást nem eszközölték._

Meg intettek hogy hova előbb a szerződés értelmének e tekintetben megfelelni siessenek._

Feljegyezte
Czeyszlen Gyula

Burg Károly, Gazdasági Tanácsos
Hutiray Sándor, urad: r: ügyész
Mühr Ferencz, Fő Pénztárnok
Hutiray Alajos, Ispány
Markovits János, Biró.
Farkas István, Eskütt
Király Antal, hites Jegyző

XIX-ik Ülés

Melly 1846-ik esztendei Februárius hó 8k napján Tekintetes Burg Károly Gazdasági Tanácsos úr elnöklete alatt_

Hutiray Sándor urad: ügyész, Mühr Ferencz, Hutiray Alajos uradalmi Tisztek, és számos új Pesti lakosok jelenléttében tartatott Hutiray Sándor Jegyzői tollat vezetvén.

1-ör Markovits János biró hivataláról leköszövnén az Eskütteknek és többi tisztviselőknek a' mennyiben szükséges lenne választása fogamatba vétetik._

1-ör A' földes uraság által elő terjesztetett

három ház birtokos egyének közül valamennyi szavazattal megválasztatott Farkas István birónak.

2-or Pénztárnoknak közakarattal Lövy Bernát választatott._

3-or Tanácsbelieknek megválasztattak.

Markovits János

Höhn Mátyás

Neuschloss Salamon

Grohliek Flórián

Megjegyeztetvén itt hogy a' Pénztárnok és Jegyző egyszersmind Tanácsbeli hivatalt is visel, a' hitet a közgyűlés előtt valamenyien letették._

2-a A' Biróra nézve Figyelembe vevén a' község lakosi azt mi szerént a' biró hivatala által annyira elfoglalva lévén hogy tulajdon gazdaságába tetemes hátramaradást szenvedni kénytelen - de azt is, hogy a' M: Földes Uraság a' birónak egy házhelye után haszonbért tetszése szerinti időkg elengedi, annál fogva közakarattal megegyeztek abba, hogy minden ház hely után w ház birtokosok a' birónál 60 pgőnyi fizetéséhez egyaránt járulni kívánnak._

3-ör A' Község szükségére kívántató adó miképpen kivetésére nézve Megbizattak az Elöljárók, hogy dolgozzanak ki egy tervet és azt az Uradalmi Ügyésznek hamarabb mutassák bé._

4-er Emlékezvén a' Község lakosai, miszerint ez előtt Két évvel Baum Márk házat Krausz M: megvén, a' Közgyűlésen Markovits János mint szomszéd követelte szomszédi jogánál fogva elővételt igényelt - kijelentik a' lakosok akkor, miszerént házaik szabad adás vevésében szomszédi elővásárlás által korlátoztatni nem akarják, és így Markovits János követelt jogáról a' lakosok kívánsága szerint az akkor elő ülő Tekéntetes Gazdasági Tanácsos Burg Károly Úr által elmozdítatott és jelenleg is közakarattal a' jegyző könyvbe beiktattatni azzal kívántatott

Mi szerint az új Pesti ház birtokos lakosok házaikat szabadon adni és venni kívánván a' törvény rendeletéről és némely helyeken bivátozó szokásokról lemondanak, a' szomszédi elővásárlással kit egy átaljában nem akarnak, és ébéli szándékokat Markovits János követeltt jogátoli előmozdításával gyanusítottak és bebizo nyitották._

Költt mintt fellyebb

feljegyzette

Hutiray Sándor, Urad. R. Ügyész, mint jegyző

Burg Károly, Gazdasági Tanácsos

Farkas István, Biro

Markovits János, Esküt.

Lovy Bernhart, Esköt

Király Antal

÷

XX-k Ülés

Melly 1846-k esztendei Junius hó 21-én napján T.Hutiray Imre Fóthi Urad. Rendelkező Számtartó Ur elnöklete alatt, Hutiray Sándor Urad. Ügyész, T.Czillenger Ferencz Fő Számvévő és Heller Josef (...) Urak és számos Új Pesti lakosok jelenlétében tartatott_ Heülények Mihály (...) Irnok tollát vezetvén_

1-ör Gyakori panaszok következvén az ujj házak építése felett t.i. azok csurgvan, vagy tűzfalra lennének é építeniük, - mely a lakosok között tárgyalás alá vétetett._

A Község ház birtokos lakosi kívánságára, ha a szerződési szabályok II-k Része 7-k pontja szerint az építési minta az Uradalomnak bémutatattatik lévén, az Uradalom nem tsak örömet a lakosok abbéli kívánságához, mi szerént a' ház helyen tető tsorgót hagyni nem szükség hanem tűz falra építeni köteles, sőt a mondott szabály értelmébe minden építeni kívánó az építési müntát az Uradalom

Rendelkező Tisztnek bémutattni, és annak megvizsgált építési minta szerint építeni köteles._

II. Grohik Ferencz a' község által megválasztott Esküdt szolgálatjához megkivántato hivatalbeli (.....) nem akarván a' község elbotsájtatását kérelmezte (.....)

s ez okkal az Uradalom által Káplán Ferencz (.....)

Költ m. fenntebb

Feljegyezte Kölenger Mihály, irnok

Hutiray Imre, rendző fsztto, mint Elnök

Czillinger Ferencz, fő számvévő

Hutiray Sándor, Urad. Ügyész

Heller Jósef, ispán

Farkas István, Biró

Király Antal, jegyző és kiküldött

÷

XXI-k Ülés

Melly 1847-k esztendei Martius hó 7-én napján T Hutiray Imre Fothi Urad. Rendelkező Számtartó Úr Elnöklete alatt T. Hutiray Sándor Urad. Ügyész Úr, és számos uj pesti lakosok jelenlétében tartatott._

N. Heller Jósef Urad. Ispán úr későbbi megjelenésével.

1. Az Új Pesti Biráknak választása a szerződési szabályok rendelete szerint az év 1-ő napján megnem történtetvén, az annal

Birónak szótöbbséggel előbbi esztendei Biró Farkas István választatott meg, é hivatalában a' mult évben letett hitére hivatkozva megerősített. Király Antal Jegyző hivatalában megerősietett. Adószedőnek Király Antal szótöbbséggel

megválasztatott esküvék letétele mellett. _ az:
Esküdtek hivatalokba megerősítettek. _

2. Panasz iktatott, hogy a lakosok a Szerződési szabályok II-k szakaszának 7-k pont alatti rendeletének abban nem hisznek etyet, hogy a válalt házhelyeken a vállalkozók körül nem kerítik ennél fogva szomszédoknak mind az építésnél mind ennek bevégzésénél tetemes kárt okoznak.

Minélfogva megbizatnak a Közgyűlés által a Birák az eránt: hogy a' ház helyet vállalkozókat építeni úgy engedjék addig, még tőszomszédjok a fent említett szabály szerint oly kerítést nem vonnak, még a' szomszédok az előadható házaktól alkalmaztattának és az ezt nem tellyesítő költségre a Birák készítetik a kerítést _ a' ház helyeken találtató építésianyagok szolgálván kifizetési alapul _ 14. napig hataridő adattván ménd azon által a megépítésről is ellenőleg előírástól a kerítés készítésére. _

Költ mint fellyebb

Hutiray Imre, rend.szttó, m. Elnök

Hutiray Sándor, Urad. Ügyész

Heller József, ispán

Farkas István, Biró

Király Antal, Jegyző

Markovits János, Eskütt

÷

XXII Ülés

Mely 847-ik év October 3-ik napján T. Hutiray Imre Fóthi Uradalmi rend. számtartó ur elnöklete alatt N. Heller József Ispány Úr 's több új pesti lakosok jelenlétében tartatott.

1-er Farkas István eddigi Biró újpesti házát eladván innen Pestre beköltözött 's ezért hivatalát továbbá viselni n lévén Képes arról leköszönt. _

Több évig köz meglegedéssel viselt Biróságáért a' Község köszönetét nyilatkoztatván a' Mlgos uraság által e hivatalnak további viselésére Kineveztetett Káplán Ferentz, Továbbá mint hogy az esküdtek közül a' Birónak eltávozása és Neuschlosz Salamonnak halála által két Üresség származott, szó többség által ezek helyett megválasztattak Römer József Krisztovics János. _

2-or Az Elöljáróság azon panaszat nyujtván minél fogva azon szabály hogy a' beköltöző lakók bizonyítványait a' Község levéltárába n adják be úgy szinte hogy némely lakók a' Köz adó lefizetése nélkül szöknek el újpestről. Ezekre nézve határozatott. _

És pedig: A' házbirtokosak szigoruan oda utasítatnak hogy magokat az eddigi szabályokhoz tartván a' jövevény új lakosoknak személyessen a' község házában megjelenvén ötötött bemutassák, és bizonyítványait a' levéltárba letegyék, és ennél fogva határozatott az is hogy ha valamelyik lakó bár miféle adozás lerovása nélkül hagyná el újpestet az a' házbirtokos terhére rovatván és az által lesz megtérítendő ezeknél, fogva meghagyatik Jegyző urnak hogy az itt nem lakó ház birtokosok házi megbizotjait maga elé hivatván maga mihez tartja végett ezen szabályokat adja tudtokra.

Költ mint fellyebb.

Feljegyezte

Mühr István, Irnok m. ü. jegyző

Hutiray Imre, rendző szmttó

Káplán Ferenc, Bira

Király Antal, község Jegyzője

Kriskoivits János, Esküt

÷

XXIII ülés

Melly 1848.k Januárus 15-k napján Tettes Hutiray Imre Fothi Urad. Rendelkező Szttartó Ur Elnöklete alatt, Tettes Bikényi Rudolf fothi Urm. R. Ügyész, és Heller Josef fő pénztárnok Urak, és számos új Pesti lakosok jelenletében tartatott._

1-ör Uj Pesti Biráknak választása a' szerződési szabályok értelme szerint az év 1-ő napján közbe jött akadályok miatt meg nem történhetett, a' fent leírt napon következőleg ejtetett meg._

Birának szótöbbséggel minekutána előbbi helyettesített Biró Káplán Ferencz az Uradalomnak, és lakosoknak közmegelegedése mellett hivataláról leköszönvén azt többé viselni nem akarta volna - helyette Markovits János választatott és hitének letételével új hivatalába beiktatott.

Pénztárnoknak (...) Király Antal e rendes hivatal már Jegyzői terhe állása megett is nem viselhetne ez águ hivataláról leköszönt közmegelegedéssel és helyette szó többséggel Rózsa György választatott, ki minthogy az Előjárók sorába eddig nem vala, a - szerződési szabályok értelme szerint pedig Eskütti állásba lévő lehet pénztárnok (...) viselni ez uttal ü Eskütti állásba is iktatott - esküjének letétele mellett._

E' mellett több apróbek panaszok tétettek a' lakosok által, melyek T. Ügyész Ur által eldöntettek._

K. mint fellyebb.

Jegyzette Hutiray Imre, szmtó.

Krühnger Mihály, Irnok

Bikény Rudolf, urad. ügyész

Heller Jósef, főpénztárnok

Markovits János, Biro

Káplán Ferencz, Esküdt

Király Antal, Község h. Jegyzője

XXIII Ülés

Mely N. Vörös Ignác foth urad. Rendelkező Számtartó Martinovits N. Község Birája, és több Elöljárók Jelenléttiben tartatott november 18. 849.

1-ör Blum Ignác Újpesti lakos Mindszent napkor Tettes Kajtár Ágoston Szolgabíró Ur által kinevezett Elöljáróság között az Urad. jegyzőtől igénylő Pénztárnoki állással ruhaztasson fel, - a' felruházott mennyiben házi környülményei, és kereskedési viszonyai végett és ezen állása eléggé erélyesen bérelteni magát képtelenvé érezte volna hivatalos állásaitól feloldozását kérelmezte.

Melynél fogva ugyantsak a fent (...) napon tartott gyűlés alkalmával (...) T. Kajtár Ágoston Szolgabíró ur jelenletében az eladott ok valóságáról tökéletes meggyőződést szerezni

az említett Pénztárnokot az Uradalom az említett hitétől felszabadítja és azt Martinovits N. egyszersmind Község Birájára átruházta. +

+ megjegyezvén minden előbbeni Pénztárnokot Blum Ignácot a Helység vezetése körül több iszbe (.....) erre (.....) méltányolni szándékozó Úr Eskütti állásba béiktatja.

Jegyzette Hönhringer Mihály

Varos Ignác

Martinovich Lukács, közs. egy bírāja

I. Neumann

÷

XXV-ik Ülés

Melly T. Vörös Ignác Rendelkező Számtartó Úr, T. Gerenday Urad: Ügyész Úr Martinovits Lukács község bírāja 's több Elöljárók Jelenlététben tartatott: martius 17-edik 850.

Helytörténeti hírek...

☞ Dr. SZERÉNYI ANTALNÉ a köztisztelőben álló helytörténeti kutató, középiskolai tanár az ÚJPESTÉRT-díj kitüntetettje. A Városnapok ünnepségén adták át az elismerést áldozatos munkájáért. Egykori tanítványai, kollégái és a ma Újpesten dolgozó helytörténeti kutatók népes tábora nevében ezúton gratulálunk és kívánunk SZERÉNYI tanárnőnek további jó egészséget és sok sikert!

☞ A Városnapok alkalmával meghirdetett sajtópályázaton Dr. PAULUSZ ALAJOS filmrendező „Fény-képek Istenről” című alkotása különdíjat kapott. Ugyancsak különdíjban részesült FOGAS JÁNOS operatőr az „Újpesti séták” című dokumentumfilmben nyújtott teljesítményéért. Az elismeréshez mindkettőjüknek gratulálunk!

☞ Augusztus 29-én ünnepélyes körülmények között nyitotta meg kapuit az Újpesti Helytörténeti Gyűjtemény. A Könyves Kálmán Gimnázium mellett, az egykori OTP épület földszintjén alakította ki az önkormányzat az új gyűjtemény helyét. A kiállítási termen kívül, kutatószoba és gyűjteményi raktár szolgálja az érdeklődőket. Javasoljuk kedves Olvasóinknak, hogy keressék fel az új helyen működő Helytörténeti Gyűjteményt, melynek nyitvatartási ideje változatlan.

☞ Ismét lesz várostörténeti vetélkedő. Az Újpesti Helytörténeti Alapítvány 2000 márciusában megrendezi az újpesti középiskolások vetélkedőjét. A jelentkezésre vonatkozó felhívást az intézmények igazgatói szeptember elején kapták meg. Tekintettel az ezredváltásra, a magyar államiság ezredik évfordulójára, a vetélkedőt támogatók köre jelentősen kibővült. Reményeink szerint ismét magas színvonalú eseményre számíthatnak Újpest története iránt érdeklődők.

☞ BUDA ATTILA, a Károlyi István életrajz írója, a mű megírását megelőző kutatómunka eredményeként előkerült dokumentumokat rendszerezve, két kötetre terjedő anyagot gyűjtött, amit könyv alakban kíván közreadni. Reméljük, hogy hamarosan hírt adhatunk a fontos forrásanyag megjelenéséről.

☞ Az Újpesti Helytörténeti Alapítvány kuratóriuma ezúton köszöni meg azokat az állampolgári felajánlásokat, amivel az alapítvány munkáját segítik. Az 1998. évi 1%-os adófelajánlásból alapítványunk 156 ezer forinttal részesült. A pénzösszeg felhasználásáról kedves Olvasóinkat később tájékoztatjuk.

Az alapítvány támogatói:

ASCHNER LIPÓT ALAPÍTVÁNY,
„ARANY HORGONY” GYÓGYSZERTÁR,
ÉPORG RT., HANZLIK PÁL, HOLLÓSI GYÖRGY,
IVÁNYINÉ KONRÁD GIZELLA, IVÁNYI JÁNOS,
DR. KAPOLYI LÁSZLÓ, KOZMA SÁNDORNÉ,
ÚJPEST ÖNKORMÁNYZATA,
ÚJPESTI VAGYONKEZELŐ RT.

Kiadja: az Újpesti Helytörténeti Alapítvány

Elnök: Dr. Sipos Lajos

Szerkesztő: Kadlecovits Géza

Szerkesztőség: 1047 Bródy Imre u. 1.

Tel./fax: 233-1976

Tipográfia: Wagner Attila

Készítette: a Spácium Bt.

Felelős: Koós Gábor